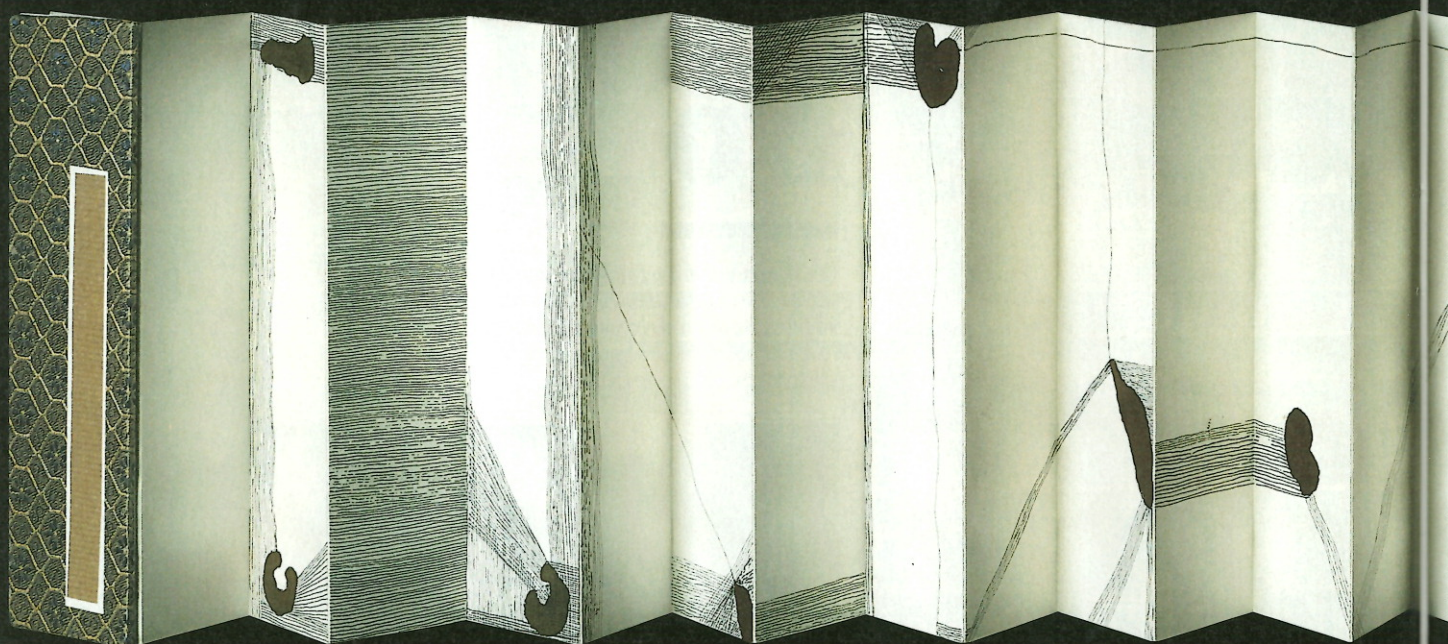

Leporellos

Χάρτινα ταξίδια

Βιβλία-ημερολόγια. Βιβλία-φυλαχτά. Βιβλία-προσευχών. Βιβλία – κρυψώνες. Βιβλία-διαπεραστικά. Βιβλία σώμα και αίμα. Βιβλία ταξίδια από τη Βένια Δημητρακοπούλου.

ΤΗΣ ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΚΟΥΓΙΑΝΝΟΥ (akougiannou@gmail.com)

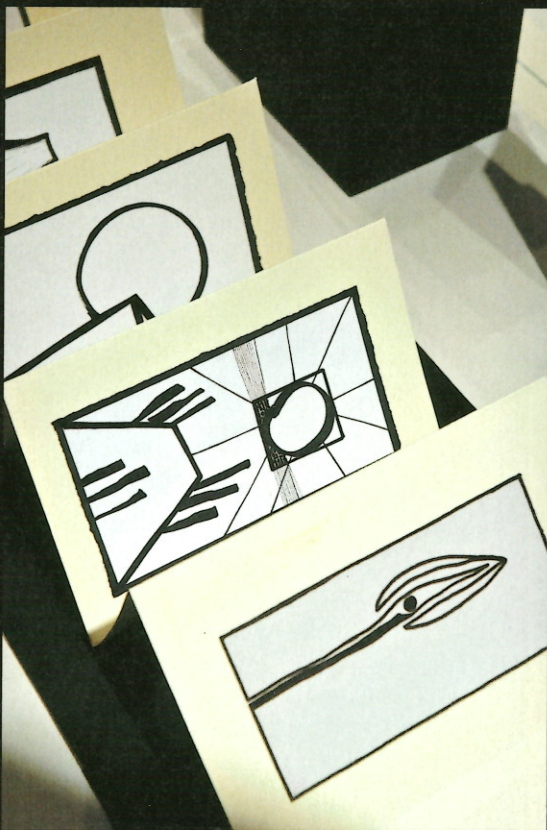
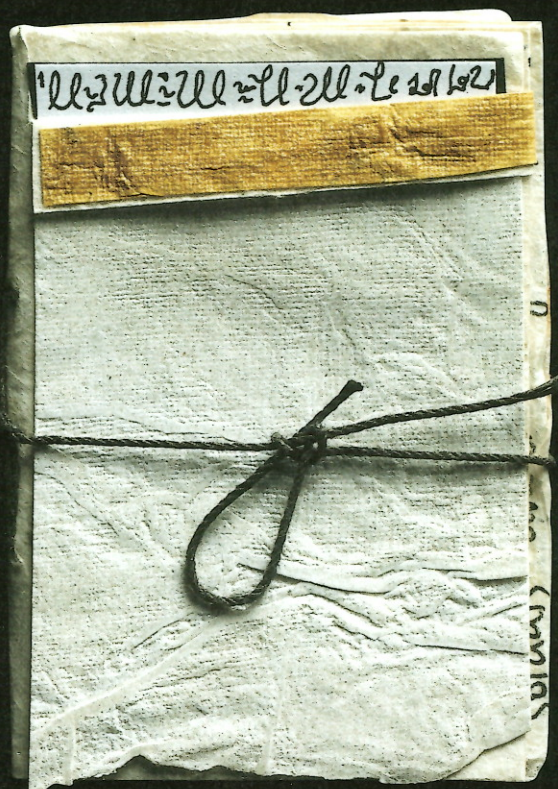

Ηχοι, άνθρωποι, μυρωδιές, συναισθήματα αναδύονται, μέσα από εικόνες και λέξεις. Όταν και η ιδιαίτερη βιβλιοδεσία συμβάλλει σε αυτό, το «ταξίδι» γίνεται μοναδικό. Η εικαστική καλλιτέχνις Βένια Δημητρακοπούλου, μέσω του νέου έργου της «Ieporellos», μας ταξιδεύει στη μακρινή Ιαπωνία. Τα Ieporellos είναι ειδικού τύπου βιβλία, της παραδοσιακής ιαπωνικής βιβλιοδεσίας, γνωστά και ως βιβλία-ακορντεόν. Σελίδες ενωμένες μεταξύ τους που ανοίγουν όπως ανοίγει το γνωστό μουσικό όργανο, δίνοντας την ιδέα του άπειρου, του βιβλίου χωρίς τέλος.

«Ieporellos» ήταν η ονομασία που επικράτησε στη Δύση για τα ιαπωνικά αυτά βιβλία, εμπνευσμένη από την όπερα «Ντον Τζιοβάνι» του Μότσαρτ, όπου ξεχωρίζει η περίφημη άρια του Λεπορέλο, του προσωπικού υπηρέτη του Ντον Τζιοβάνι: ο Λεπορέλο εμφανίζει ένα βιβλίο στο οποίο καταγράφονται όλες οι ερωτικές κατακτήσεις του κυρίου του. Δηλαδή, πράγματι ένα βιβλίο δίχως τέλος.

Η δημιουργός Βένια Δημητρακοπούλου σχεδίασε τα «Ieporellos», ειδικά για την έκθεση «Η τέχνη της βιβλιοδεσίας. Από το Βυζάντιο στη σύγχρονη εικαστική δημιουργία» η οποία θα παρουσιάζεται ως τις 24/2 στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο. Στο έργο της χαρτογραφούνται ημέρες καλοκαιριού, βιώματα χειμώνα, σκέψεις, συνειρμοί και προσωπικές εγγραφές, ενόσω η καλλιτέχνις επιδίδεται στην ανθολόγηση εσωτερικών γεγονότων, με την αφοσίωση των δημιουργών της Ανω Ανατολής και των μοναχών της βυζαντινής παράδοσης, στα γεμάτα εκπλήξεις και εικαστικά συμβάντα βιβλία εποχής, όπως σημειώνει για τις πρωτότυπες δημιουργίες η επιμελήτρια τέχνης, Μαρία Αγγελή.

Το λεπτό χαρτί, η γραφή χωρίς γράμματα, η επανάληψη, το μοτίβο, οι διαφάνειες στη σύνθεση και η συνομιλία με

τα ευαίσθητα υλικά αναδεικνύουν το ρίσκο του εύθραυστου και ταυτόχρονα τη δύναμή του. «Πηγαίνουν χέρι χέρι με τις εσωτερικές κατακτήσεις του ανθρώπου που δημιουργεί και απελευθερώνεται, θυμίζοντας το ηρωικό, σαν ανάσα, τίναγμα των καταγραφών των –θηλικών– κατακτήσεων του Ντον Τζιοβάνι στη φημισμένη ομώνυμη όπερα από τον υπηρέτη του Λεπορέλο», αναφέρει επίσης η Μαρία Αγγελή, εξηγώντας πως πρόκειται για «βιβλία σύγχρονα που κάθε "σελίδα" τους έλκει την εμπειρία του σώματος του βιβλίου ως όλου, αποτίνοντας φόρο τιμής στο χειροποίητο και στην ανάγκη μας γι' αυτό στο πέρασμα των αιώνων».

Όπως εξηγεί στο ΕΨΙΛΟΝ η Βένια Δημητρακοπούλου, στράφηκε σε αυτή τη μορφή της τέχνης επειδή αντιπροσωπεύει την αίσθηση της συνέχειας και του άπειρου, όπως τα ανθρώπινα συναισθήματα. «Βγήκαν από μέσα μου σαν προσωπικές καταγραφές που κρατώ από μικρή και με το πέρασμα των χρόνων πήραν τη μορφή των έργων που παρουσιάζονται στην έκθεση. Ονειρα, σκέψεις, μια αυτόματη γραφή και η εικόνα της, με μια συνέχεια στο χρόνο» επισημαίνει. Τονίζει επίσης πως μέσα από τα συγκεκριμένα έργα θέλησε να αναδείξει την ιερότητα του βιβλίου. «Το βιβλίο περικλείει πολιτισμό, γνώση, πληροφορία, ιερότητα, ιστορία. Αλλά αυτό στις μέρες μας τείνει να εκλείψει, να αντικατασταθεί από το ηλεκτρονικό βιβλίο. Ομως έτσι χάνεται η μαγεία του χειροπιαστού αντικειμένου. Το βιβλίο ως αντικείμενο είναι κάτι που το κρατάς, το φυλάσσεις, το δανείζεις, το περνάς από γενιά σε γενιά και αυτό δεν αντικαθιστάται εύκολα».

Τα έργα της Βένιας Δημητρακοπούλου, μαζί με εκείνα του Δημήτρη Ξονόγλου, αλλά και τα έξι συλλεκτικά αντίτυπα του βιβλίου «Κασσιανή η Υμνωδός», φιλοτεχνημένα από τους εικαστικούς Μάρκο Καμπάνη, Χρήστο Μαρκίδη, Χρήστο Μποκόρο, Κώστα Παπατριανταφυλλόπουλο, Φωτεινή Στεφανίδου και Πάνο Φειδάκη, εντάσσονται στις σύγχρονες εικαστικές δημιουργίες που φιλοξενεί η έκθεση. Ο επισκέπτης θα έχει την ευκαιρία να θαυμάσει επίσης αυθεντικά δείγματα βυζαντινών και μεταβυζαντινών βιβλιοδεσιών, αλλά και συλλεκτικά αντίτυπα βιβλίων.

Οι εκτιθέμενες βιβλιοδεσίες, που χρονολογούνται από τον 11ο έως τον 19ο αιώνα και προέρχονται από τη συλλογή χειρογράφων και παλαιτύπων του Βυζαντινού Μουσείου, καθώς και από την Ελληνική Βιβλιοθήκη του Κοινωφελούς Ιδρύματος «Αλέξανδρος Σ. Ξνάσης», έχουν στόχο να μυήσουν τον επισκέπτη σε μια διαφορετική οπτική προσέγγιση του βιβλίου.

Το εποπτικό υλικό αναδεικνύει τη βιβλιοδεσία ως ιστορική πηγή, από την οποία αντλούνται σημαντικές πληροφορίες για τον πολιτισμό, την οικονομία και τα εικαστικά ρεύματα από τα βυζαντινά χρόνια έως τις ημέρες μας. ■

Οι επιμελητές της έκθεσης

Την επιστημονική επιμέλεια της έκθεσης έχουν η δρ Αναστασία Λαζαρίδου και η δρ Νίκη Τσιρώνη με τη συμβουλευτική υποστήριξη των Κωνσταντίνου Σπ. Στάικου και Μπάμπη Λέγγα και ειδικό επιστημονικό συνεργάτη τον Ζήση Μελισσάκη. Η καλλι-

τεχνική επιμέλεια του οπτικοακουστικού βίντεο, που συνοδεύει την έκθεση, είναι της Νέρονique Magnes. Η έκθεση διοργανώνεται σε συνεργασία με το Εθνικό Ιδρυμα Ερευνών και την Ελληνική Εταιρεία Βιβλιοδεσίας.

Πληροφορίες

•Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, στον νέο ανακαινισμένο εκ-

θεσιακό χώρο του Μεγάρου της Δούκισσας της Πλακεντίας; Βασ. Σοφίας 22, 106 75 Αθήνα (έως τις 24 Φεβρουαρίου 2013).

•Το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο διοργανώνει και εκπαιδευτικές δράσεις που θα πραγματοποιηθούν μέχρι τα τέλη Φε-

βρουαρίου. Πληροφορίες για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο τηλέφωνο 213 213 9507.